

اجتهاد

نومرو : ۱۲۰

اداره خانه

ایستانبول، جغال اوغلی، دائره اجتهاد

تهله فون نومروسی : ۸۶۵

“ Idjtihad ” Constantinople

بشنجی سنه

صربیت فکریه ضادم
علمی، ادبی، اجتماعی هفته لقم مجموعه

مدیر مرخص : الہامی صفا

۲۳ تشرین اول ۳۳۰

آبونه

سنه لک آلتی آیلق

تورکیا ایچین ۵۴ غروش ۳۰ غروش

ممالک اجنبیه ایچین ۱۵ فرانق ۸ فرانق

نسخه سی ۵۰ یاره یه

آفرود فوییه نظر آء دهقارت فنون مستقبلا نك پیغمبری دره
آلمانلرک مشهور فیلسوفی « هه کل Hegel » دهقارتدن بحث ایدرکن
دائما دیرکه :

« فلسفه ، تفکری اسلر [*] کبی قبول و اتخاذا ایتدیکنه کوره
حکمت حاضره نك حقیق موجد و مؤسس دوغریدن دوغری به
دهقارت دره . کړک بو عصر و کړک کندی عصری اوزرنده بوذاتک
نفوذی اصلا افراطه دوشمیه جکدر . « غابرییه ل سه آی ایله بر لکده
بر « تاریخ فلسفه » قلمه آلان « پول ژانه » ده عین فکرده دره .
انکلیز فیلسوفلرندن طومان هو کسای ، بوکونکی فلسفه و علملرک
اساسی ، جدی کبی نظر اعتباره آلنان برچوق متفکرلرک پیشروی
دهقارت اولدیغه قانع دره . هو کسای « علمده ، دیبور ، ایکی قسم
بووکر موجوددر . بونلردن بر قسمی کندی عصرلرینک ذی
حیات برر آینه سی درکه ، محیطلرینک بوتون دوشونجه لرینی تقریر
ایدهرلر . [**] ایکنجه قسمده گیلر عمومک فکرلرینی آنجاق
ایکی اوچ عصر قدر افاده یه مقتدر درلر . ایشه دهقارت بو ایکنجه
قسمدن دره . »

دهقارتک حیات مساعیسی اجمال ایدیله جک اولورسه اوچ
بووک دوره آیریله بیلیر . بونلردن برنجیسی ، دهقارتک ریاضیات
ایله توغلی و بوضورتله کندیسنه مخصوص بر اصول تأسیس
ایتمی دره . بو فیلسوفک ریاضیات ایله توغلی « اصول حقنده کی
نطق » نی یازمه دن مقدمدر . حتی ریاضیه فی جادئات حکیمه یه
تطبیق ایدرک پک بووک کشفیات ریاضیه ده بولورمشددر .
بو خصوصدن بحث ایدرکن موسیو « نانوری » دیبورکه :

« دهقارت ، اک کوچ واک متنوع مسئله لرک حلنده شایان
حیرت بردهای ریاضیه یه ، حدت مزاج و ظرافته مالکدر . »
ایکنجیسی ، « تفکراتی Méditation » وجوده کتیرمکه .
مه تافیزیک بر دوردر . او ، فی تأسیس ایدرک حیاتنده اوچونجه
بر دورک کشادینه مظهر اولمشدر . فیلسوف بودورده تأسیسات
فیه دن بر اخلاقی تدریس وجوده کتیرمک ایسته مشدر . دهقارت
هر حالده فنده غالیله ، هاروهی ، اویرهن و نوتونک مادوننده دره .
لکن ، کندیسندن اول علونده هان هیج بر شهبه نك موجود
اولدینی نظر اعتباره آلیترسه هر حالده اولکیلرندن فضاله
بر شیئی دره .

دهقارتک معاصرلری علومی پک اوقدر توسیع ایده مشلردی .
کندیسی ایسه جهانشمول بر علمک تأسیسنه موفق اولمشدر .

— دوام ایده جک —

صحبی ارههم

principes [*]

[**] بو دوشونجه « وولتر » کدر .

ای تورک اوپان !

« ای تورک اوپان » محمد امین بککدر . محمد امین بزه
لازم دره . بولزوم بوگون بوتون وضوح و شوکتیه
کوروندی . بونی کویسته رنده « ای تورک اوپان ! » دره .
« ای تورک اوپان » تام زماننده کلدی . اوپانماق احتیاجک ائک
حاکم ، ائک جبار اولدیغی بیر زمانده کلدی . بو دعوامک
اصابتی تسلیم ایتک ایچین شو ۳۴ صحیفه لک ملی منظومه یی
صبر و دقتله اوقومالی و دوشوممه لی دره .

« تورک » ائک ماضیسنده شانلار چوقدر . تورک
مردلکی جهانده مشهوردر . اکر بو مردلکه نقصان
گلدی ایسه کتیرن تورک دکلدر . تورک جهانده ، الکتریک ،
بخارک ، تلسز ویا تللی تلغرافک ، چیچک آشیسی نك ،
شومندوفرک کاشف ویا مخترعی ویرمه مشدر . تورک
بیر « شکسپیر » ی بیر دانته Dante سی یوقدر . فقط
تورکک بونلاره مالک اولمامی تورکک قیصر لیغندن
دکلدر ، تورکک دوغدیغی و بویودیکی اقلیمده بو کاشف
ویا مخترعلری ویرمش باشقا بیر قومده یوق کبی دره . فقط
شیمدی ، شومندوفرلر ، واپورلار ، تللی و تلسز تلغرافلار
حدودلاری قالدیردی . بوندان سوگرا ، کیمسه ترقیده نی
گیر بلکنک مسؤلینتی اقلیمنک ، طوبراغنک اوسته آتاماز .
شیمدی عرفان بیر گونش گبی در هر کبی تنویر ایتمه یه
وایصیتمه یه حاضردر .

محمد امین بک قارداشمز صاف بیر شاعر لکه « تورک » ه

تختلار یقده لکن سن محراب لاره قول گردک

تاجلار آلدک لاگن سن ملتله حق ویردک

.....

سن دنیا یه انقلاب توخومنی سریندک

ترقی نك چیفتجیسی ، حصادجیسی هپ سندهک

سنک بووک « فارابی » ک

« ابن سینا » ک ، « مولانا » ک ،

« زحمشری » ک « بخاری » ک

داها بیر چوق علماک

تیمک یوردنده جهاله یومروق ووردولار ،

مدنیت قوردولار .

دیدکن و « تورک » فضیلت ماضیه سنک حقیق

دیه درین و یوکسک سسله یاغیریور . و بیر آراق
 پک اوزاقدن کلن بیر سوق و شوق ایله :
 قلیجلارک میزراق لارک ، قالفان لارک نرهده ...
 دیورسهده ، بونلارک ، شیمدی ، اولماماسی ، اولماسندن
 ده ا زیاده کارلی اولدوغنی تفرس ایتکده کچیکمه یور
 وبهشتی رؤیاسنی فتح ایچین یکانه تعیبه نی ملیت جریاننده
 بولیور :

ملیتلر : عسرلردن آقوب کلن سیل لردر

اوکلرینه نه چیقارسه سورور ، یقار ، ده ویریر .

« ای تورک اویان » ده

شو مبارک داغلارده سنک بیرر الکلدر

مصراعی کبی تماما شعر وهم ارکک شعر اولان
 مصراع لار پک نادر دکلدر .

محمد امین پک « ای تورک اویان » ده شاعر لکنک
 و تجرینک بوتون درینلکنکی و یوکسکلکنکی صرف ایتمش در .
 وسعی وجهدینک میدانه قویدینی بو آبده اوکنده معزز
 دوستمک النی هیجان و تقدیر ایله صیقمایه کوکلده بویوک
 و صمیمی اشتیاق دویوروم .

دوقتور عبدالر هرودت

« شمس المکاتب » مکتبی

دوقتور معلم اسعد پاشا ، « شمس المکاتب » دن بانا
 بحث ایتدیکی وقت ، مکتبک اوصافنده دقت ایتدیرن
 بیر چوق صفتلر کورمشدم . بوندان اون بش کون اول
 مکتبی بالذات زیارت ایتدم . مکتب و غایه لری حقنده
 بنم فکرم شودر : مکتبلر هرشی دن اول صاغلام ،
 چالاک ، متین ، بیر حیوانیت ینیشدیرمه لی و بو صاغلام ،
 چالاک متین حیوان ناطقده عملی معلومات و قوتلی فضیلتلرله
 مجهز انسان وجوده کتیرمه لی در . مقصد ، چوق شی
 بیلیمک دکل ، حیاتده مطلقا لازم اولان شیلری بیلیمک
 و بیلکیلری امنیت و جسارتله تطبیق ایده بیلیمک در .
 بو ایسه « تعلیم » دن زیاده « تربیه » ایشیدر .

« کوستا و لوبون » Psychologie de l'Education

ویردیکن صوگرا شفقتلی بیر شفقتسزلکله شفقتک
 چوقلوغندان کلن بیر مرتسزلکله قیرباجی انه آلیور .
 سوکیلی « تورک » نک اوزه رینه یورویور . و اللری
 و قلبی تیتزه مکده ، کوزلری هیجان و مرتدن قیزارمش
 و کوز یاشی ایله طولمش اولدینی حالده « تورک » ه باغیریور ،
 یالواریر کبی باغیریور و باغیریر کبی یالواریریور :

هر بوجاغک بیر مزارلق و بیر یانغین یریدر .

سندله اولان شو قارنلیق جهالت ،

ایصسز وحشی قطب لاردان داها چوق .

سندله اولان بو آحیقلی سفالت

آفریقانک چوللارنده بلیکه یوق .

شو ایشزلر شو حایقیران یوقسول لار ،

شو محبوس لار ، آچ آغیزلار سنکدر ؛

شو خاستالار ، شو دیله ن کنج طول لار

شو یتیم لار ، یاسلی قیزلار سنکدر .

شو کوی لرده حیوان کبی اوت بین لر تورکدر لر

شو اینلرده یاشایانلار پوست کینلر تورکدر لر .

شو یوردگه کفن کبی صوغوق ، یاسلی کولکهار

صاچان قانلی پاچاورالار بیرر دشمن یایراغی

قارداش سسلر ایشیدیلن ، بو طالعه ز اولکهار

شو ساعتده بیر جلاد حکومتک طوبراغی .

سن آسیاده اسی « غانز » ک اوفقیر

پاریاسی کبی جانان بزنسین

« اسرائیل » ک او وطنسز او حقیر

نسلی کبی آلتی یرده کزنسین .

دیدکن صوگرا :

آرتیق سنک آلان غویا [*] ننه لرک یوقی در ؟

دیشی ارسلان سودی ویرن سینه لرک یوقی در ؟

ایسترمیسین صوک تحتکده بیقیلسین ؟

صوک یوردهده قانلی مزار قازیلین ؟

صوک برجهده دشمن بایراق آصیلین ؟

صوک نسلدهده ملعون زنجیر طاقیلسین ؟

سن بونلاری دوشون تیتزه ، حدتین ،

هانکی عرق دان اولدوغکی خاطرلا ؛

بیر بوغوجی ده گیز کبی قوتلن

و کندیکی انقلابه حاضرلا !

[*] (جنکیز) ک آناسنک آدی در .